

латинського алфавіту.

Реєстраційне посвідчення повітряного судна є обов'язковим бортовим документом і під час виконання польоту повинно бути на повітряному судні. У разі якщо кабіна екіпажу повітряного судна не захищена від повітряного потоку, має обмежені розміри або повітряне судно не має кабіни, дозволяється виконання польотів з нотаріально завіреною копією реєстраційного посвідчення [3].

Отже, державна реєстрація цивільних повітряних суден України є документальним підтвердженням державним органом України поширення юрисдикції держави на дане повітряне судно з виникаючими зобов'язаннями і правами його власника, експлуатанта і держави, відповідно до вимог чинного законодавства.

Література

1. Панькова Л.О. Транспортне право України. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 492 с.
2. Повітряний кодекс України від 19.05.2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17> (дата звернення: 07.10.2019).
3. Про затвердження Авіаційних правил України, Частина 47 «Правила реєстрації цивільних повітряних суден в Україні»: Наказ Державної авіаційної служби України від 05.02.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0240-19> (дата звернення: 07.10.2019).
4. Про міжнародну цивільну авіацію 1944: Конвенція ІКАО від 07.12.1944 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_038 (дата звернення: 07.10.2019).

УДК 346 (043.2)

Шишка Н.В., к.ю.н., доцент,
Харківський національний університет
внутрішніх справ, м. Харків, Україна

ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА ГОСПОДАРСЬКІ САНКЦІЇ

Юридична відповідальність в широкому розумінні цього слова є найбільш ефективним засобом впливу на правопорушника. Господарська відповідальність є невід'ємним елементом нормального здійснення господарської діяльності в нинішніх умовах розвитку законодавства. Це забезпечує необхідне функціонування всього механізму забезпечення законності і правового господарського порядку в Україні.

Господарсько-правова відповідальність, як одна з галузей загальної юридичної відповідальності, наділена як загальними юридичними рисами, такими як державний примус, суспільний осуд та наділення порушника

несприятливими наслідками у вигляді певних обмежень.

Юридична література надає нам цілий перелік різноманітних поглядів стосовно визначення сутності господарсько-правової відповідальності. О. Бабак, наприклад, зазначає що господарсько-правову відповідальність можна зрозуміти як певні правовідносини, що з'являються у результаті порушення господарського права між суб'єктами господарювання або між суб'єктом господарювання та органом державної влади чи органом місцевого самоврядування, після чого певний суб'єкт господарювання, який є винним у скоєнні правопорушення отримує порцію несприятливих наслідків майнового або організаційного характеру, які передбачені господарсько-правовими санкціями [1, с. 144-148].

Господарсько-правова відповідальність є одним з інститутів господарського права та за предмет свого регулювання має господарські правопорушення. Варто зазначити, що міра господарсько-правової відповідальності передбачена санкціями правових норм, з чого можна зробити висновок, що ці два поняття доволі тісно взаємопов'язані.

Господарське законодавство є найбільш ефективним лише тоді, коли в ньому встановлена спеціальна система санкцій за його порушення. Посилаючись на ч.2 ст.216 Господарського кодексу України, можна зазначити, що застосування господарських санкцій повинно гарантувати захист прав і законних інтересів громадян, організацій та держави, в тому числі відшкодування збитків учасникам господарських відносин, завданих внаслідок правопорушення, та забезпечувати правопорядок у сфері господарювання. Варто, щоб санкція була найбільш оптимально впроваджена в правовий механізм держави, щоб вона не перевищувала межі дозволеного та передбачала для порушника саме ті наслідки, які були б необхідними і достатніми для стимулювання правомірної поведінки.

Для того, щоб забезпечити реалізацію цієї мети, законодавець у ч. 3 цієї ж статті надає перелік принципів, на яких базується вся господарсько-правова відповідальність:

- потерпіла сторона має право на відшкодування збитків незалежно від того, чи є застереження про це в договорі;

- передбачена законом відповідальність виробника (продавця) за недоброякісність продукції застосовується також незалежно від того, чи є застереження про це в договорі;

- сплата штрафних санкцій за порушення зобов'язання і також відшкодування збитків не звільняють правопорушника і без згоди другої сторони від виконання прийнятих зобов'язань у натурі;

- у господарському договорі неприпустимі застереження щодо виключення або обмеження відповідальності виробника (продавця) продукції.

По суті господарсько-правова відповідальність являє собою

використання санкцій, які існують у вигляді примусу та проявляються як суспільний осуд винної особи – правопорушника та надання йому обтяжень у вигляді майнового характеру або звільнення його від певного суб'єктивного права.

В цілому інститут господарського права є доволі розвиненим, але все ж існують певні прогалини, як от недостатнє дослідження адміністративно-господарських санкцій. Наприклад, така санкція як зупинення дії ліцензії на здійснення суб'єктом господарювання окремих видів господарської діяльності, скасування державної реєстрації суб'єкта господарювання та деякі інші передбачені в Господарському кодексі України, але ще не закріплені у інших законах [3, с. 180-185].

Як слушно зазначає Л.В. Мілімко, господарсько-правова відповідальність, виходячи з її ознак та процедури застосування, за формою є юридичною, а за змістом – економічною, і застосовується у формі певної системи майнових (економічних) санкцій, передбачених або дозволених нормами господарського законодавства, і полягає у своєрідній реакції держави на правопорушення, що вчинені учасниками господарських відносин за порушення договірних та / або позадоговірних зобов'язань, і за яке законом чи договором передбачено застосування санкцій у встановленому порядку за відповідною процедурою [4, с. 175-179].

Як висновок можна зазначити, що господарське правопорушення може мати обмежений склад, що не завжди може включати такі елементи як: протиправна поведінка, наявність негативних наслідків у вигляді збитків, вина. За формою господарсько-правова відповідальність є юридичною, а за змістом – економічною, і застосовується у формі певної системи майнових (економічних) санкцій, передбачених або дозволених нормами господарського законодавства.

Література

1. Бабак О. Основні види відповідальності суб'єктів господарювання у зовнішньоекономічній діяльності. *Підприємництво, господарство, право*. 2011. № 10. С.144-148.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
3. Щербина В.С. Адміністративно-господарські санкції в системі заходів господарсько-правової відповідальності. *Вісник господарського судочинства*. 2012. № 2. С. 180-185.
4. Мілімко Л.В. Господарсько-правова відповідальність: ознаки, процедура застосування. *Юридичний вісник*. 2016. № 1 (38). С. 145–149.